

Lausunto ehdotuksesta Pohjois-Savon merkittäviksi tulvariskialueiksi

Kunnanhallitus 27.05.2024 § 101
145/00.04.00/2024

Valmistelija

tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää lausuntoa ehdotuksesta merkittäviksi tulvariskialueiksi Pohjois-Savon alueella.

Maa- ja metsätalousministeriö on 20.12.2018 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ehdotuksesta nimennyt vesistöjen ja merenpinnan noususta aiheutuvat tulvariskialueet Pohjois-Savon alueella. Ehdotus ja nimeäminen perustuivat tulvariskien alustavaan arviointiin, josta laadittiin tai tarkistettiin vesistöaluekohtaiset ja meren rannikkoa koskevat raportit (www.vesi.fi/tulvariskien-hallinta).

Tässä asiakirjassa esitetään tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 20 §:n mukainen tarkistus tulvariskien alustavaan arviointiin ja ehdotukseen Pohjois-Savon merkittäviksi ja muiksi tulvariskialueiksi.

Ehdotuksen perusteella maa- ja metsätalousministeriö nimeää merkittävät tulvariskialueet ja asettaa niille tulvaryhmät 22.12.2024 mennessä. Merkittävillä tulvariskialueilla laaditaan tai päivitetään tulvavaara- ja tulvariskikartat sekä koko vesistö- tai rannikkoalueen kattavat suunnitelmat tulvariskien hallitsemiseksi.

Lain viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (ns. SOVA-laki 200/2005) mukainen Tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelu: osallistuminen, tiedottaminen ja kuuleminen - asiakirja on nähtävillä osoitteessa www.vesi.fi/tulvariskienhallinta.

Vuoksen ja Kymijoen vesistöalueen tulvariskien alustavien arviointien raportit on päivitetty ja niissä on otettu huomioon käytettävissä oleva uusi tieto riskien arvioimiseksi. Oleelliset muutokset alustavassa arvioinnissa ovat pohja-aineistojen tarkentuminen (maaston korkeusmallin tarkentuminen ja tulvakartoitettujen alueiden lisääntyminen) sekä paikkatietoaineistojen päivittyminen. Uusissa raporteissa on ajantasaisin saatavilla oleva tieto vesistöalueilta.

Pohjois-Savon alueella ei ole tunnistettu merkittäviä tulvariskialueita eikä tähän esitetä muutoksia tarkentuneen tietopohjan perusteella. Tulvariskien hallinnan tavoitteisiin ja toimenpiteisiin ei esitetä muutoksia edelliseen kauteen verrattuna.

Taipaleen kanavaan on tarkoitus rakentaa turvapuomi, jonka jälkeen kanavan käyttö Unnukan tulvajuoksutuksiin on mahdollista. Turvapuomin rakentamiseen on haettu vesilain mukaista lupaa vuonna 2023. Kanavan käyttöönottomahdollisuus pienentää Unnukan tulvariskejä etenkin tilanteessa, jossa Huruskosken voimalaitosta ei voida käyttää, sekä pienentää Ämmäkosken padon murtumariskiä erittäin harvinaisissa tulvatilanteissa. Muutos voi myös pienentää vähäisessä määrin Kallaveden tulvariskejä, koska Kallaveden purkautumiskykyyn vaikuttaa myös Unnukan vedenkorkeus.

Onkiveden ja Poroveden tasossa olevien järvien säännöstelylupaa muutettiin vuonna 2020 ja Kiuruveden säännöstelylupaa vuonna 2022. Onki- ja Porovedellä suurin muutos oli pakollisen kevätalennuksen muuttaminen vapaaehtoiseksi. Kevätalennus on kuitenkin mahdollista tehdä, mikäli vesistöennusteet osoittavat, että odotettavissa on keskimääräistä suurempi tulva. Uusi säännöstely otettiin käyttöön vuonna 2020 ja kevätalennus on sen jälkeen tehty kahtena vuonna (2022 ja 2023). Muutoksen vaikutusta seurataan vuosittain tehtävällä jälkiarvioinnilla, jossa arvioidaan miten tulvatilanne olisi kehittynyt, mikäli kevätalennus olisi tehty tai jätetty tekemättä. Seurannan perusteella säännöstely on

toiminut hyvin eikä alueen tulvariskit ole lisääntyneet.

ELY-keskus on tulvariskien alustavassa arvioinnissa tunnistanut muiksi tulvariskialueiksi Vuoksen vesistöalueella Iisalmen ja Kiuruveden keskustat ympäristöineen. Näillä alueilla katsotaan olevan paljon asutusta tai teollisuutta, tieyhteyksien katkeamisia, vaikeasti evakuoitavia kohde, jäteveden puhdistamo, jotka harvinaisen vesistötulvan sattuessa altistuvat suurille vahingoille, mutta merkittävän tulvariskialueen kriteerit jäävät täyttymättä.

Lapinlahden alueelle ei vastaavilla kriteereillä ole nimetty alueita. Kerran 20-250 vuodessa sattuvien tulvien osalta Lapinlahden taajaman alueella arvioidaan vahinkoa sattuvan kahdelle rakennukselle ja noin 0,2 kilometrille tiestöä ja Atrojoen alueella 18-20 rakennukselle ja noin kahdelle kilometrille tiestöä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

todeta, ettei sillä ole lausuttavaa ehdotukseen Pohjois-Savon merkittävistä tulvariskialueista.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

todeta, ettei sillä ole lausuttavaa ehdotukseen Pohjois-Savon merkittävistä tulvariskialueista.